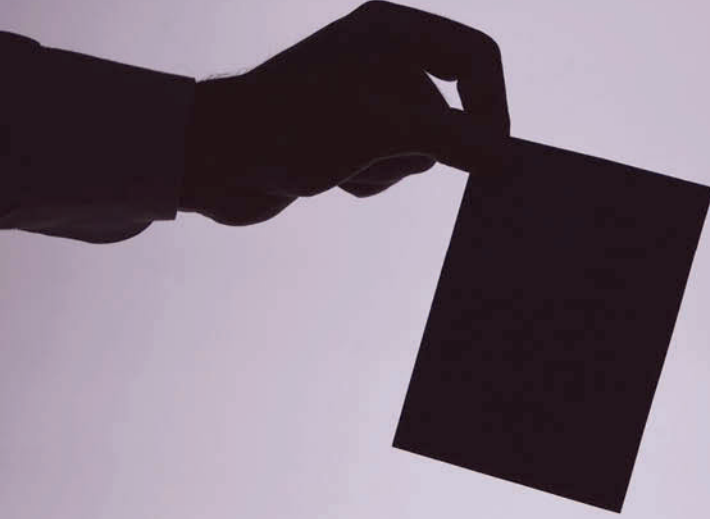

Ensar YILMAZ • Coşkun DİKBİYİK
Adem BÖLÜKBAŞI • Mustafa DALĞALI

Tekirdağ'da Genel Milletvekili Seçimleri 1946-2015

ARAŞTIRMA-İNCELEME

- ✓ Seçimlere Katılım Oranları
- ✓ Siyasi Partilerin Aday Listeleri
- ✓ Seçim Sonuçlarının Türkiye Geneli ile Karşılaştırılması

Tekirdağ'da Genel Milletvekili Seçimleri 1946-2015

ARAŞTIRMA-İNCELEME

- ✓ Seçimlere Katılım Oranları
- ✓ Siyasi Partilerin Aday Listeleri
- ✓ Seçim Sonuçlarının Türkiye Geneli ile Karşılaştırılması

Yrd. Doç. Dr. Ensar YILMAZ
Yrd. Doç. Dr. Coşkun DİKBİYİK
Arş. Gör. Adem BÖLÜKBAŞI
Arş. Gör. Mustafa DALĞALI

© DÜN BUGÜN YARIN YAYINLARI, 2016

DBY: 21

Araştırma-İnceleme: 7

ISBN: 978-605-4635-16-0

Sertifika No: 18188

Birinci Baskı:

İstanbul, Mart 2016

Yazarlar:

Yrd. Doç. Dr. Ensar Yılmaz

Yrd. Doç. Dr. Coşkun Dikbiyık

Arş. Gör. Adem Bölükbaşı

Arş. Gör. Mustafa Dalğali

Yayın Yönetmeni:

İrfan Güngörür

Editör:

Fatih Kahya

Sayfa Düzeni:

DBY Ajans

Kapak Tasarımı:

Emre Güngör

Baskı/Cilt:

Birlik Ozalit

Nispetiye Mah. Birlik Sok. No: 2 Zemin Kat

Nevin Arıcan Plaza - Levent Beşiktaş / İstanbul

Tel: +90 212 269 30 00 Sertifika No: 20179

KÜTÜPHANE BİLGİ KARTI / Library Cataloging-in-Publication Data (CIP)

Tekirdağ'da Genel Milletvekili Seçimleri 1946-2015

Yazarlar: Yrd. Doç. Dr. Ensar Yılmaz, Yrd. Doç. Dr. Coşkun Dikbiyık,

Arş. Gör. Adem Bölükbaşı, Arş. Gör. Mustafa Dalğali

ISBN: 978-605-4635-16-0 Ebat: 16,5 x 23,5 cm x + 150 = 160 s.

1- Türkiye Siyaseti 2- Siyasi Partiler 3- Tekirdağ Seçimleri 4- Seçim Çalışmaları

DÜN BUGÜN YARIN YAYINLARI

Ankara Caddesi, Ünal Han No: 21/4

Cağaloğlu, Eminönü - Fatih / İstanbul

Tel. - Faks: +90 212 526 98 06

www.dby.com.tr • dby@dby.com.tr

İçindekiler

Önsöz	ix
Giriş	1
1. Demokrat Partili Yıllarda Tekirdağ Seçimleri (1946- 1957)	3
1.1. 21 Temmuz 1946 Seçimleri.....	3
1.1.1. Seçimler Öncesi Genel Durum ve Gelişmeler.....	3
1.1.2. 1946 Genel Seçimlerinde Siyasi Partilerin Tekirdağ Aday	
Listeleri.....	4
1.1.3. 1946 Tekirdağ Seçim Sonuçları ve Türkiye	
Karşılaştırması	5
1.2. 14 Mayıs 1950 Seçimleri.....	7
1.2.1. Seçimler Öncesi Genel Durum ve Gelişmeler.....	7
1.2.2. 1950 Genel Seçimlerinde Siyasi Partilerin Tekirdağ Aday	
Listeleri.....	8
1.2.3. 1950 Tekirdağ Seçim Sonuçları ve Türkiye	
Karşılaştırması	8
1.3. 2 Mayıs 1954 Seçimleri.....	10
1.3.1. Seçimler Öncesi Genel Durum ve Gelişmeler.....	10
1.3.2. 1954 Genel Seçimlerinde Siyasi Partilerin Tekirdağ Aday	
Listeleri.....	11

1.3.3. 1954 Tekirdağ Seçim Sonuçları ve Türkiye Karşılaştırması	13
1.4. 27 Ekim 1957 Seçimleri.....	14
1.4.1. Seçimler Öncesi Genel Durum ve Gelişmeler.....	14
1.4.2. 1957 Genel Seçimlerinde Siyasi Partilerin Tekirdağ Aday Listeleri.....	15
1.4.3. 1957 Tekirdağ Seçim Sonuçları ve Türkiye Karşılaştırması	16
1946-1957 Döneminin Genel Değerlendirmesi.....	18
2. 15 Ekim 1961-5 Haziran 1977 Döneminde Tekirdağ Seçimleri.....	19
2.1. 15 Ekim 1961 Seçimleri.....	19
2.1.1. Seçimler Öncesi Genel Durum ve Gelişmeler.....	19
2.1.2. 1961 Genel Seçimlerinde Siyasi Partilerin Tekirdağ Aday Listeleri.....	20
2.1.3. 1961 Tekirdağ Seçim Sonuçları ve Türkiye Karşılaştırması	22
2.2. 10 Ekim 1965 Seçimleri.....	24
2.2.1. Seçimler Öncesi Genel Durum ve Gelişmeler.....	24
2.2.2. 1965 Genel Seçimlerinde Siyasi Partilerin Tekirdağ Aday Listeleri.....	25
2.2.3. 1965 Tekirdağ Seçim Sonuçları ve Türkiye Karşılaştırması	27
2.3. 12 Ekim 1969 Seçimleri.....	29
2.3.1. Seçimler Öncesi Genel Durum ve Gelişmeler.....	29
2.3.2. 1969 Genel Seçimlerinde Siyasi Partilerin Tekirdağ Aday Listeleri.....	30
2.3.3. 1969 Tekirdağ Seçim Sonuçları ve Türkiye Karşılaştırması	32
2.4. 14 Ekim 1973 Seçimleri.....	35
2.4.1. Seçimler Öncesi Genel Durum ve Gelişmeler.....	35
2.4.2. 1973 Genel Seçimlerinde Siyasi Partilerin Tekirdağ Aday Listeleri.....	37
2.4.3. 1973 Tekirdağ Seçim Sonuçları ve Türkiye Karşılaştırması	39
2.5. 5 Haziran 1977 Seçimleri.....	42
2.5.1. Seçimler Öncesi Genel Durum ve Gelişmeler.....	42

2.5.2. 1977 Genel Seçimlerinde Siyasi Partilerin Tekirdağ Aday Listeleri.....	45
2.5.3. 1977 Tekirdağ Seçim Sonuçları ve Türkiye Karşılaştırması	47
1961-1977 Döneminin Genel Değerlendirmesi.....	50
3. 6 Kasım 1983-1 Kasım 2015 Dönemi Tekirdağ Seçimleri.....	53
3.1. 6 Kasım 1983 Seçimleri.....	53
3.1.1. Seçimler Öncesi Genel Durum ve Gelişmeler.....	53
3.1.2. 1983 Genel Seçimlerinde Siyasi Partilerin Tekirdağ Aday Listeleri.....	55
3.1.3. 1983 Tekirdağ Seçim Sonuçları ve Türkiye Karşılaştırması	56
3.2. 29 Kasım 1987 Seçimleri.....	59
3.2.1. Seçimler Öncesi Genel Durum ve Gelişmeler.....	59
3.2.2. 1987 Genel Seçimlerinde Siyasi Partilerin Tekirdağ Aday Listeleri.....	60
3.2.3. 1987 Tekirdağ Seçim Sonuçları ve Türkiye Karşılaştırması	62
3.3. 20 Ekim 1991 Seçimleri.....	64
3.3.1. Seçimler Öncesi Genel Durum ve Gelişmeler.....	64
3.3.2. 1991 Genel Seçimlerinde Siyasi Partilerin Tekirdağ Aday Listeleri.....	66
3.3.3. 1991 Tekirdağ Seçim Sonuçları ve Türkiye Karşılaştırması	68
3.4. 24 Aralık 1995 Seçimleri.....	71
3.4.1. Seçimler Öncesi Genel Durum ve Gelişmeler.....	71
3.4.2. 1995 Genel Seçimlerinde Siyasi Partilerin Tekirdağ Aday Listeleri.....	74
3.4.3. 1995 Tekirdağ Seçim Sonuçları ve Türkiye Karşılaştırması	78
3.5. 18 Nisan 1999 Seçimleri.....	80
3.5.1. Seçimler Öncesi Genel Durum ve Gelişmeler.....	80
3.5.2. 1999 Genel Seçimlerinde Siyasi Partilerin Tekirdağ Aday Listeleri.....	82
3.5.3. 1999 Tekirdağ Seçim Sonuçları ve Türkiye Karşılaştırması	87

3.6. 3 Kasım 2002 Seçimleri.....	90
3.6.1. Seçimler Öncesi Genel Durum ve Gelişmeler.....	90
3.6.2. 2002 Milletvekili Genel Seçimleri Kesin Aday Listeleri.....	91
3.6.3. 2002 Tekirdağ Seçim Sonuçları ve Türkiye Karşılaştırması.....	97
3.7. 22 Temmuz 2007 Genel Seçimleri.....	101
3.7.1. Seçimler Öncesi Genel Durum ve Gelişmeler.....	101
3.7.2. 2007 Genel Seçimlerinde Siyasi Partilerin Tekirdağ Aday Listeleri.....	103
3.7.3. 2007 Tekirdağ Seçim Sonuçları ve Türkiye Karşılaştırması.....	107
3.8. 12 Haziran 2011 Seçimleri.....	112
3.8.1. Seçimler Öncesi Genel Durum ve Gelişmeler.....	112
3.8.2. 2011 Genel Seçimlerinde Siyasi Partilerin Tekirdağ Aday Listeleri.....	114
3.8.3. 2011 Tekirdağ Seçim Sonuçları ve Türkiye Karşılaştırması.....	119
3.9. 7 Haziran 2015 Seçimleri.....	122
3.9.1. Seçimler Öncesi Genel Durum ve Gelişmeler.....	122
3.9.2. 7 Haziran 2015 Seçimlerinde Siyasi Partilerin Tekirdağ Aday Listeleri.....	124
3.9.3. 7 Haziran 2015 Tekirdağ Seçim Sonuçları ve Türkiye Karşılaştırması.....	130
3.10. 1 Kasım 2015 Seçimleri.....	134
3.10.1. Seçimler Öncesi Genel Durum ve Gelişmeler.....	134
3.10.2. 2015 Seçimlerinde Siyasi Partilerin Tekirdağ Aday Listeleri.....	136
3.10.3. 2015 Tekirdağ Seçim Sonuçları ve Türkiye Karşılaştırması.....	141
1983-2015 Döneminin Genel Değerlendirmesi.....	146
Kaynakça	149

Önsöz

Bu kitap çalışması 1. Uluslararası Tekirdağ Tarihi Sempozyumu'nda "Demokrat Partili Yıllarda Tekirdağ Seçimleri (1946-1960)" başlığıyla sunulan tebliğin günümüz seçimlerine kadar genişletilmesi düşüncesinden doğdu. Böylece tek dereceli seçimlere geçilen 1946 tarihinden günümüz (2015) seçimlerine kadar Tekirdağ Genel Milletvekili seçimleri hakkında derli toplu bütünsel bir çalışma ortaya çıkacaktı.

Çalışmada her seçim, seçim öncesi yaşanan gelişmeler, seçim esnasında partilerin Tekirdağ aday listeleri ile Tekirdağ'da seçimlere katılım oranları ve sonuçlarının Türkiye geneliyle karşılaştırması açısından ayrı ayrı ele alındı. Çalışma bir yandan Tekirdağ'ın seçim tarihi hakkında birçok bilgiyi bir arada bulundurarak kaynak bir çalışma özelliği gösterirken diğer yandan da siyaset sosyolojisi açıdan birçok konuya işaret etme özelliğine sahip oldu. Örneğin bütün süreci dikkate aldığımızda (1946-2015) Tekirdağ'da seçmen davranışları hakkında (ki belli bir siyasi görüşün kalesi olarak değerlendirilebilecek verilerin söz konusu olmadığı görülecektir) veya neredeyse yarım yüzyıllık dönemde bazı ailelerin listelerde sürekli seçilecek yerlerden kendilerine yer bulmasından hareketle Tekirdağ'ın siyasal sınıfı/elitleri hakkında veya kadınların listelerde yer alması açısından ilginç verilerle - Tekirdağ'da ilk kadın milletvekilinin, kadınların daha ön planda olduğu düşünülen sol/sosyal demokrat bir partiden değil de sağ/

milliyetçi-muhafazakâr bir partiden seçilmesi gibi- siyaset sosyolojisi açısından incelenebilecek konulara da işaret etmektedir. En azından bu konuda araştırma yapacaklara bir veri sunmaktadır.

Çalışma kendi alanında bir ilk olduğu için, hiç kuşkusuz bazı eksiklikleri de içinde taşıyabilir. Fakat bu konuda çalışma yapacak olanlar için bir zemin oluşturabilirse bu durum araştırmacıların yorgunluklarının esenliğe dönüşmesinin vesilesi olacaktır.

Giriş

Çalışmanın birinci bölümünde Demokrat Parti (DP)'nin 7 Ocak 1946 yılında kurulması ve DP'nin katılmış olduğu son seçim olan 1957 seçimlerine kadar olan dönemde yapılan genel milletvekili seçimlerinin Tekirdağ ölçeğinde seçimlere katılım oranları, siyasi partilerin Tekirdağ'daki aday listeleri, seçim sonuçları ve bu sonuçların Türkiye geneliyle karşılaştırılması amaçlanmaktadır. Diğer bölümlerde de çalışmanın aynı başlıklar üzerinden yürütülmesi söz konudur.

Birinci bölümün başlığının “Demokrat Parti Döneminde” değil de “Demokrat Partili Yıllarda” ifadesinin kullanılması DP'nin 1946 seçimlerine katılmasına rağmen iktidara gelememesiyle ilgilidir. 1946'da kurulduktan hemen altı ay sonra seçimlere katılan DP, 1950 yılında seçimle iktidara gelmiş ve 27 Mayıs 1960 askeri müdahalesine kadar iktidarda kalmıştır. DP'nin iktidarda kaldığı bu döneme Türk siyasi hayatında Demokrat Parti Dönemi denilmektedir. Biz çalışmamıza bu bölümde 1946 seçimlerini de dâhil ettiğimiz için bu bölümün başlığında “Demokrat Partili Yıllar” ifadesini kullanmayı, bu nedenle, uygun gördük.

Çalışmamızı bu dönemden itibaren başlatmamızın nedeni Türkiye'de demokratik seçim sürecinin veya tarihinin 1946'da yapılan seçimlerle başlatılmasının bir teamül haline gelmiş olmasıdır. Her ne kadar II. Meşrutiyet döneminde ve Cumhuriyetin ilk yıllarında da birden çok partinin

seçime girmesi söz konusu olmuş olsa da kullanılan seçim sistemleri ve/veya demokratik standartların uygulanması açısından 1946 seçimleri “çok partili hayata geçiş” veya Türkiye’nin demokrasiye geçiş süreci olarak görülmüştür.

1960 askeri müdahalesinden sonra DP kapatılmış, siyasi hayat kesintiye uğramıştır. 1961 seçimleriyle siyasi hayata yeni siyasal partiler katılmıştır. Bu nedenle 1961-1977 arası da anlamlı bir bütünlüğe sahip olduğundan ikinci bir bölüm olarak ele alınmıştır. Yine 1980 askeri müdahalesinden sonra bütün siyasi partiler kapatılmış siyaset alanında yeni partiler ortaya çıkmıştır. Bu nedenle 1983’ten günümüze kadar olan dönem de üçüncü bir bölüm olarak ele alınmıştır.

1

Demokrat Partili Yıllarda Tekirdağ Seçimleri (1946- 1957)¹

1.1. 21 Temmuz 1946 Seçimleri

1.1.1. Seçimler Öncesi Genel Durum ve Gelişmeler

1946 seçimleri Türkiye’de siyasi sosyalleşme açısından yeni bir miladı temsil etmektedir. Siyaset ve toplum arasındaki radikal değişiminin ilk işaretidir. Araştırmacıların neredeyse hemen hepsi 46 seçimlerini, yapılan baskı ve hileler açısından ele almaktadır. Seçim sonuçları ilan edildikten sonra yakıldığı için kesin sonuçları da resmi ayrıntılarıyla bilememekteyiz. Oysa spekülasyonlara açık bu alanlar dışında Türk demokrasi tarihinde ilk kez seçimlerin tek dereceli yapılması ve birden çok partinin bulunması ve siyaset alanına rekabet unsurunun girmiş olması siyasi sosyalleşme sürecinde bir farklılık olduğunu, siyasi sosyalleşmenin hem hızlandığı hem arttığı bir döneme girildiğini göstermektedir (Yılmaz, 2008: 209-210).

1946 seçimleri, 5 Haziran 1946 tarih ve 4918 sayılı Milletvekilleri Seçimi Kanunu’na göre yapıldı. Kanun, her 40.000 kişi için bir milletvekili

¹ Çalışmanın bu bölümü “Uluslararası Tekirdağ Tarihi Sempozyumu”nda “Demokrat Partili Yıllarda Tekirdağ Seçimleri (1946-1957)” başlıklı tebliğ olarak sunulmuştur.

seçilmesini öngörmekteydi, bu esasa göre, 1946'da yapılan milletvekili genel seçiminde seçilecek olan milletvekili sayısı 465 olarak belirlendi (Tuncer, 2010: 7). 1946 seçimlerine giderken seçim kanunu gereği Tekirdağ'ın milletvekili sayısı 5 olmuştur.

1946 seçimlerinde CHP bütün illerde seçime katıldı. DP ise Ağrı, Bingöl, Bitlis, Çoruh, Diyarbakır, Gümüşhane, Hakkari, Kars, Kırşehir, Malatya, Mardin, Muş, Niğde, Rize, Siirt ve Van olmak üzere 16 ilde örgütlenme fırsatı bulamadığı içine seçimlere katılmadı (Toker, 1990: 169).

1.1.2. 1946 Genel Seçimlerinde Siyasi Partilerin Tekirdağ Aday Listeleri

1943'te yapılan seçimler sonucu Tekirdağ'ı CHP milletvekili olarak aşağıdaki isimler temsil etmekteydi.

1. Hüseyin Rahmi Apak
2. Mehmet Emin Ataç
3. Faik Öztrak
4. Ekrem Pikel
5. H. Nazmi Trak
6. Cemil Uybadın (Tuncer, 2008: 161).

1946 seçimlerinde DP'nin aday listesi Tekirdağ'da aşağıdaki şekilde sıralanmıştır.

Tablo 1: Demokrat Parti 1946 Seçimleri Tekirdağ Kesin Aday Listesi

Adı Soyadı	Mesleği
1 Dr. Ahmet Zeki Erataman	Serbest Hekim
2 Fikret Koyunlu	Eski Çorlu Kaymakamı
3 İbrahim Elüstün	Doktor
4 Emin Ergin	Tüccar
5 Cevdet Kusal	Avukat

Kaynak: (Tuncer, 2008:234)

MKP'nin listesinde ise 4 aday gösterilmiştir. Bu adaylar;

Tablo 2: Millî Kalkınma Partisi 1946 Seçimleri Tekirdağ Kesin Aday Listesi

Adı Soyadı	Mesleği
1 Necmeddin Selen	-
2 Necdet Ergör	Çiftçi
3 Bedreddin Göçek	Müteahhit
4 Rasim Uçar	Ziraat Makineleri Mütahassısı

Kaynak: (Tuncer, 2008:249)

Seçimi kazanan CHP'nin aday listesi ise şöyledir:

Tablo 3: CHP 1946 Seçimleri Tekirdağ Kazanan Kesin Aday Listesi

Adı Soyadı	Mesleği
1 Hüseyin Rahmi Apak (03.06.1946'da adaylıktan çekilmiştir. 6 Nisan 1947'de yapılan ara seçimde Ekrem Pikel (Eczacı, Tekirdağ Eski Belediye Başkanı) seçilmiştir).	Emekli Asker, Emekli Diplomat, Eski Tekirdağ Milletvekili.
2 Mehmet Emin Ataç	Eğitimci, Kızılay ve Çocuk Esirgeme Kurumu Eski Başkanı, Tekirdağ Eski Milletvekili
3 Ziya Ersin Cezaroğlu (Eyyüp Ziya Ersin)	Tekirdağ Eski Vilâyet Umum Meclis Üyesi, Tekirdağ Eski Milletvekili
4 M. Faik Öztrak	Mülki İdare Amiri, Eski Dahiliye Vekili, Tekirdağ Eski Milletvekili
5 Mehmet Cemil Uybadın	Emekli Asker, Eski Dahiliye Vekili, Tekirdağ Eski Milletvekili

Kaynak: (Tuncer, 2008:245), (TBMM Albümü, 1. Cilt, s. 502)

1.1.3. 1946 Tekirdağ Seçim Sonuçları ve Türkiye Karşılaştırması

TBMM'nin VIII. Döneminde görev yapacak olan milletvekillerinin 397'si CHP, 61'i DP ve 7'si Bağımsız olarak seçildiği görülmüyordu.

Fakat Goloğlu'nun verdiği bilgilere göre ilk bakışta 395 Halk Partili, 66 Demokrat Partili ve 4 Bağımsız milletvekilinin seçildiği sanıldı. Sonradan 2 yerde birden kazanan 2 DP'liden 2 yer boşalacak, Meclise katılmadan

istifa eden 1 DP'linin yerine bir CHP'li Meclise girecektir. Ayrıca 3 DP'li ile 1 CHP'linin tutanakları reddedilerek bunların yerine 1 DP'li ve 3 CHP'li gelecek, bağımsızların kesin durumları da saptanınca 46 seçimi sonunda Mecliste 403 CHP'li, 54 DP'li 8 bağımsız milletvekili bulunduğu anlaşılabacaktır (aktaran Yılmaz, 2008: 227).

Açık oy, gizli tasnif ve yargı güvencesinin olmaması gibi taşıdığı bütün olumsuzluklara rağmen 46 seçimleri bir yandan siyaset alanının yeniden tanzim edildiği bir yandan da siyasi sosyalleşmede yeni bir sürece girildiğinin göstermesi açısından yine de önem taşımaktadır (Yılmaz, 2008: 232). Bu seçimlerde geniş halk kitlelerinin siyasete ilgi gösterdiğini toplumun kendisini siyaset alanında bir siyasi aktör olarak görmeye başladığını, bunu hissettiğini görmekteyiz (Yılmaz, 2010a: 187)

Şekil 1: 1946 Milletvekili Genel Seçim Sonuçlarının Türkiye Geneli Oy Dağılımı Haritası

Kaynak: TESAV, Erol Tuncer, 1946 Seçimleri, 2008.

Şekil'de görüldüğü üzere CHP bu seçimlerde 54 ilde birinci olurken Demokrat Parti ise 9 ilde birinciliği elde etmiştir.

1.2. 14 Mayıs 1950 Seçimleri

1.2.1. Seçimler Öncesi Genel Durum ve Gelişmeler

16 Ocak 1949'da kurulan Şemsettin Günaltay Hükümetinin programında şu ifade yer almıştır: "Hükümetimiz, 1950 seçimlerinin hiçbir vatandaşın yüreğinde şüpheye yer bırakmayacak en teminatlı bir şekilde yapılması için, ilmin ve tecrübenin telkin edeceği tedbirleri göz önünde tutmaktan geri kalmayacaktır." Hükümet, bu sözünü yerine getirmek üzere, yeni bir seçim kanunu tasarısı hazırlayarak Meclise sunmaya karar verdi ve bu amaçla kapsamlı bir çalışma başlattı (Tuncer, 2010: 68).

Baştanbaşa yenilenen Milletvekilleri Seçimi Kanunu, demokratik koşullarda ve yargı denetiminde serbest seçim yapılmasına olanak sağlayan ilk milletvekili seçimi kanunudur. 171 esas ve 7 geçici maddeden oluşan kanunun siyasal yaşamımızda önemli bir yeri vardır. 1. maddesinde "Milletvekili seçiminin eşit, gizli oyla yapılacağı, oyların sayılması ve ayrılmasının açık olacağı" belirtilen 5545 sayılı Kanun, yargı denetimi başta olmak üzere önemli yenilikler getirmekteydi (Tuncer, 2010: 79). Bu seçimde de 1946 seçimlerinde olduğu gibi Liste Usulü Çoğunluk sistemi uygulanmıştır. Her il bir seçim çevresi olarak görülmüştür. 1950 yılında il sayısı 63'tür. Milletvekili sayıları illerin nüfus ölçülerine göre belirlenmektedir.

1950 seçimlerinde 63 ilde çıkarılacak toplam milletvekili sayısında 1946 seçimine göre artış olmuş; milletvekili sayısı 465'ten 487'ye yükselmiştir. Tekirdağ'ın milletvekili sayısı bu dönemde 5'tir. Milletvekili Seçim Kanunu 16 Şubat 1950'de kabul edildi. 24 Mart 1950'de de TBMM'de seçim kararı alındı (Tuncer, 2010: 176). CHP 22 Nisanda, MP 23 Nisanda ve DP 24 Nisanda aday listelerini açıkladılar (Tuncer, 2010: 82).

1.2.2. 1950 Genel Seçimlerinde Siyasi Partilerin Tekirdağ Aday Listeleri

Tablo 4: Cumhuriyet Halk Partisi 1950 Seçimleri Tekirdağ Kesin Aday Listesi

	Adı Soyadı	Mesleği
1	Mehmet Emin Ataç	Eğitimci, Kızılay ve Çocuk Esirgeme Kurumu Eski Başkanı, Tekirdağ Eski Milletvekili
2	Ziya Ersin Cezaroğlu (Eyyüp Ziya Ersin)	Tekirdağ Eski Vilâyet Umum Meclis Üyesi, Tekirdağ Eski Milletvekili
3	Raşit Özsoy	8. Devre Kayseri Milletvekili
4	Sadi Kıyak	Başbakanlık Muhasebe Müdürü
5	Kenan Kızıltan	Şarköy Eski Kaymakamı

Kaynak: (Tuncer, 2010: 270)

14 Mayıs 1950 seçimlerinde DP'nin aday listesi şu şekildedir;

Tablo 5: Demokrat Parti 1950 Seçimleri Tekirdağ Kazanan Kesin Aday Listesi

	Adı Soyadı	Mesleği
1	Hüseyin Bingül	Milletvekili
2	İsmail Hakkı Akyüz	Ekonomi ve Ticaret Bakanlığı Tetkik Kurulu Uzmanı
3	Dr. Ahmet Zeki Erataman	Serbest Hekim, DP İl Başkanı
4	Şevket Mocan (İsmail Şevket Adem Mocan)	Müteahhit
5	Yusuf Ziya Tuntaş (Tumtaş)	Turhal Şeker Fabrikası Müdürü

Kaynak: (Tuncer, 2010: 291), (TBMM Albümü, 2. Cilt, s. 595-96)

14 Mayıs 1950 seçimlerinde MP Tekirdağ'da aday göstermemiştir.

1.2.3. 1950 Tekirdağ Seçim Sonuçları ve Türkiye Karşılaştırması

14 Mayıs 1950 seçimlerinde;

Türkiye Nüfusu 20.807.000 'dir.

Kayıtlı Seçmen Sayısı 8.905.743'tür.

Seçmen Sayısının Ülke Nüfusuna Oranı ise % 42.8'dir.

Oy Kullanan Seçmen Sayısı 7.953.085'tir.

Seçime Katılma Oranı % 89.3'tür (Tuncer, 2010: 95).

Tekirdağ Nüfusu 224.821 (1950 Nüfus Sayımı Sonucuna göre)

Kayıtlı Seçmen Sayısı 100.559'dur.

Seçmen Sayısının İl Nüfusuna Oranı ise %41,51'dir.

Oy Kullanan Seçmen Sayısı 93.336'dır.

Seçime Katılma Oranı % 92.8'dir.

Tekirdağ % 92.8 ile seçime katılma oranı en yüksek 7. il olmuştur. (www.ysk.gov.tr, 1950 Genel Nüfus Sayımı)

Tablo 6: 14 Mayıs 1950 Milletvekili Genel Seçim Sonuçlarının Türkiye ve Tekirdağ Oy Dağılımı Karşılaştırması

Siyasi Partiler	Türkiye Geneli Oy Sayısı	Türkiye Geneli Oy Yüzdesi (%)	Türkiye Geneli Mv. Sayısı	Tekirdağ Oy Sayısı	Tekirdağ Oy Yüzdesi	Tekirdağ Mv. Sayısı
DP	4.391.694	55,2	416	53.660	59,2	4
CHP	3.148.626	39,6	69	36.916	40,7	-
MP	368.537	4,6	1	-	-	-
BAĞMZ	44.537	0,6	1	490	0,1	-

Kaynak: (Tuncer, 2010).

Tabloda görüldüğü üzere seçimi DP listesindeki adaylar kazanmıştır.

- DP Türkiye genelinde birinci parti olduğu gibi Tekirdağ'da da birinci parti olmuştur.
- Tekirdağ'da seçime katılma oranı (% 92.8) Türkiye ortalamasının (% 89.3) üzerindedir.
- DP'nin Tekirdağ'da aldığı oy oranı da (%59.2) Türkiye ortalamasının (% 55.2) üzerindedir.

1950 seçimleriyle birlikte DP'nin siyaset sosyolojisi açısından siyasi sosyalleşmenin yeni bir aracı olarak ortaya çıktığı görülmektedir. Siyaset-toplum ilişkisi değişmekte; toplum, siyasi bir aktör olarak siyaset sahnesinde yer almaya başlamaktadır (Yılmaz, 2010b: 43).

Şekil 2: 1950 Milletvekili Genel Seçim Sonuçlarının Türkiye Geneli Oy Dağılımı Haritası

Kaynak: TESAV, Erol Tuncer, 1950 Seçimleri, 2010.

1.3. 2 Mayıs 1954 Seçimleri

1.3.1. Seçimler Öncesi Genel Durum ve Gelişmeler

1954 seçimleri Demokrat Partinin iktidarındaki ilk seçimlerdir. 1946 yılında çok partili hayata geçildikten bu yana yapılan seçimler içerisinde seçmenlerin ilk defa icraatını gördükleri iki parti arasında tercih yapacak olmaları da 1954 yılında yapılan seçimleri gerçek anlamıyla bir seçim olduğunu göstermesi açısından önem taşımaktadır. Her ne kadar DP 1950'de seçimleri kazanmış olsa da bu seçimde seçmenlerin DP'yi iktidara getirme nedeni olarak daha çok CHP'ye duyulan memnuniyetsizliklerin olduğu söylenebilir. Keza DP'nin icraatları henüz bilinmemektedir. Dolayısıyla DP'yi seçmekten çok CHP'yi seçmemek gibi bir seçmen davranışı söz konusudur, diyebiliriz (Yılmaz, 2010c: 542).

TBMM, 12 Mart 1954 tarihli 65'inci Birleşiminin 2'inci oturumunda, seçimlerin yenilenmesine karar verdi (Tuncer, 2011: 61). Seçimler 2 Mayıs 1954'te yapılacaktı. 1954 seçimlerinde, 1946 ve 1950 seçimlerinde olduğu gibi Liste Usulü Çoğunluk sistemi uygulanacaktı. 5545 sayılı Kanun'un 1'inci

Kaynakça

- AKGÜN, Birol (2007), *Türkiye'de Seçmen Davranışı Partiler Sistemi ve Siyasal Güven*, Nobel Yayın Dağıtım: Ankara.
- AKŞİN, Sina, Bülent Tanör ve Korkut Boratav (Hazırlayan) (2005), *Yakınçağ Türkiye Tarihi Cilt:1 (1908-1980)*, Milliyet Yayınları: İstanbul.
- AKŞİN, Sina (2009), *Kısa Türkiye Tarihi*, Türkiye İş Bankası yayınları: İstanbul.
- ÇİTÇİ, Oya (2001), *Yerel Seçimler Panoraması 1963-1999*, İmaj Matbaası: Ankara.
- DURŞUN, Davut (2008), *Siyaset Bilimi*, 4. Baskı, Beta Yayınları, İstanbul.
- GÖKÇE, Birsan (2004), *Türkiye'nin Toplumsal Yapısı ve Toplumsal Kurumlar*, Savaş Yayınevi, 2. Baskı. Ankara
- GÜNER, Engin (2003), *Özallı Yıllarım*, Babıali Kültür Yayınları, İstanbul.
- KARTAL, Y. (2006), *Bülent Ecevit Küllerinden Doğan Lider*, Güçlü Yayınları: İstanbul
- MİŞ, Nebi; Ali Aslan; Murat Yeşiltaş ve Sadık Ün (2015), *7 Haziran 2015 Seçimi ve Sonrası: Siyaset, Dış Politika, Ekonomi*, SETA.
- ÖZKAN, Necati (2007), *Seçim Kazandıran Kampanyalar*, Mediat Yayınları, 3. Baskı: İstanbul.
- TOKER, Metin (1990), *Tek Partiden Çok Partiye*, 2. Basım, Bilgi Yayınevi, Ankara.
- TUNCER, Erol (2008), *1946 Seçimleri*, Tesav, Ankara.
- TUNCER, Erol (2010), *1950 Seçimleri*, Tesav, Ankara.
- TUNCER, Erol (2011), *1954 Seçimleri*, Tesav, Ankara.
- TUNCER, Erol (2012), *1957 Seçimleri*, Tesav, Ankara.
- TUNCER ve DANACI (2003), *Çok Partili Dönemde Seçimler ve Seçim Sistemleri*, Tesav, Ankara.
- TUNCER, Erol (1996), *24 Aralık 1995 Milletvekili Genel Seçimi: Sayısal ve Siyasal Değerlendirme*, Tesav Yayınları: Ankara.
- TUNCER, Erol (1999), *19 Nisan 1999 Milletvekili Genel Seçimleri Sayısal ve Siyasal Değerlendirme*, Tesav Yayınları: Ankara.

Tekirdağ'da Genel Milletvekili Seçimleri 1946-2015

Çalışmada her seçim, seçim öncesi yaşanan gelişmeler, seçim esnasında partilerin Tekirdağ aday listeleri ile Tekirdağ'da seçimlere katılım oranları ve sonuçlarının Türkiye geneliyle karşılaştırması açısından ayrı ayrı ele alındı. Çalışma bir yandan Tekirdağ'ın seçim tarihi hakkında birçok bilgiyi bir arada bulundurarak kaynak bir çalışma zelliğ'i gösterirken diğ'er yandan da siyaset sosyolojisi açıdan birçok konuya işaret etme zelliğ'ine sahip oldu. meğ'in bütün süreci dikkate aldığımızda (1946-2015) Tekirdağ'da seçmen davranışları hakkında veya neredeyse yarım yüzyıllık dönemde bazı ailelerin listelerde sürekli seçilecek yerlerden kendilerine yer bulmasından hareketle Tekirdağ'ın siyasi sınıfı/elitleri hakkında veya kadınların listelerde yer alması açısından ilginç verilerle - Tekirdağ'da ilk kadın milletvekilinin, kadınların daha ön planda olduğu düşünülen sol/sosyal demokrat bir partiden değ'il de sağ/ milliyetçi-muhafazakâr bir partiden seçilmesi gibi- siyaset sosyolojisi açısından incelenebilecek konulara da işaret etmektedir. En azından bu konuda araştırma yapacaklara bir veri sunmaktadır.

DN BUGÜN YARIN YAYINLARI
Ankara Caddesi, nal Han No: 21/4
ağaloğ'u, Eminni - Fatih / İstanbul
Tel. - Faks: +90 212 526 96 06
www.dby.com.tr • dby@dby.com.tr

ISBN: 978-605-4635-16-0

9 786054 635160